

[Socialministeren.]

det ud fra et neutralt udgangspunkt. Det er ikke praktisk straks i starten at rejse disse spørgsmål på en alt for bunden måde.

Ser vi på det andet hovedpunkt, nemlig forslaget om underholdsydelserne, står jeg også her spørgende over for, hvad forslaget indeholder. Der tales om en offentlig social grundsikring, hvor ydelserne tilpasses den enkeltes trangssituation uden hensyn til trangens årsag. Det forudsættes, at denne grundsikring skal være egnet som grundlag for et supplement gennem den indsats, den enkelte selv gør, d. v. s. gennem opsparing, forsikring o. s. v., eller gennem visse offentlige supplerende ydelser, f. eks. til invalider eller fra lovpligtige forsikringer. Hvis man gennemgår de sats, som i dag gælder for de forskellige slags underholdshjælp, er det iøjnefaldende, at der er store forskelligheder, og det synes at være en given sag, at ikke alle disse forskelligheder kan være velbegrundede. Man kan derfor på forhånd have megen sympati for en tanke om at bringe den nuværende mangfoldighed til ophør eller i hvert fald om at begrænse den. Det står ikke helt klart for mig, om det er dette mål, der sigtes på, men selv om det måtte være tilfældet, kan det være betænkeligt at binde overvejelserne alt for meget til bestemte størrelser for hjælp.

Disse betænkeligheder kommer ikke mindst frem, hvis man ser på den tanke, at grundsikringen skal være et grundlag for, at borgerne privat og frivilligt kan supplere den offentlige sikring ud fra deres egne ønsker og behov. Hvad ligger der egentlig i denne tanke? Tænker man blot på det ret selvfølgelige, at en person, som har bragt et offer for at sikre sig i en senere vanskelig situation, ikke til den tid bør straffes med, at man trækker alt det fra, han selv har sikret sig, fra den hjælp, som han i øvrigt har ret til at få på lige fod med andre? På forhånd er jeg velvillig, hvis det er det, man tænker på, altså at fjerne de grænser, loven sætter for, at man kan få noget ud af sine egne bestræbelser.

Men måske forslagets tanke er noget helt andet, nemlig at man skal opgive de hidtidige bestræbelser for at sikre et udkomme, som var rimeligt for alle. I sygdomstilfælde har bestræbelserne jo hidtil sigtet på, at den, der rammes af en sådan trangssituation,

ikke skal være nødt til at gøre voldsomme indgreb i sin levestandard. Hvis det er hele denne linje, forslagstillerne vil ændre, må deres tanke vel være, at det offentlige kun skal sikre et minimalt beløb, som vel giver en vis behersket mulighed for en menneskeværdig tilværelse, men som dog ikke bliver større, end at enhver taktsom person må søge at sikre sig selv noget mere, hvis han vil forhindre, at blot en kortvarig uarbejdsdygtighed skal medføre store forstyrrelser i hans og hans families tilværelse.

Jeg må melde fra, hvis det er tanken, at vi skal gå den vej. Det vil medføre alvorlige forringelser, der særligt vil ramme de mindrebemidlede, der ikke magter at dække sig ind ved egen hjælp. Den karakter, vore dages samfund har fået, har stadig forøget behovet for en sikring imod det indtægtstab, der opstår ved uarbejdsdygtighed på grund af sygdom, arbejdsløshed o. s. v. Stadig flere mennesker har i vore dage en tilværelse, som forudsætter, at de også i en vanskelig situation får en løbende indtægt. Flere og flere grupper får tilmed sikkerhed for fuld løn endog i stadig længere perioder, ikke mindst i sygdomstilfælde. For mig at se kan man ikke standse denne udvikling, men vi må tværtimod forøge bestræbelserne for at forbedre ydelserne særlig til dem, som i dag står uden for de mest fremskredne sociale sikringssystemer.

Jeg tror ikke, det lader sig gøre at bygge en sådan effektiv underholdshjælp op dels på en mere beskeden hjælp, som er sikret alle, dels derudover på en hjælp, som er afhængig af, at pågældende selv har sikret sig.

Alle hidtidige erfaringer viser, at det bliver de dårligst stillede, som i så fald bliver ladet i stikken. I en anstrengt situation ville man være tilbøjelig til at forlade sig på den minimale sikring, som det offentlige garanterer, for at kunne spare det bidrag, man skal betale til den frivillige ordning. Enhver kan vist se, at netop sygdom m. v. særlig hårdt vil ramme dem, som har en sådan anstrengt periode. Hvis de da skal nøjes med den minimale sikring, vil resultatet blive, at lovgivningen svigter netop dem, som særlig trænger til bistand.

I tabrige tilfælde vil der tværtimod være brug for en alle omfattende, d. v. s. tvungen, ordning, der sikrer hele den hjælp, som man må finde rigtig i den pågældende trangs-